

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	7 TACHWEDD 2016
PWNC:	CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2017/18
DEILYDD (ION) PORTFFOLIO:	Y CYNGHORYDD H E JONES
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES
AWDUR YR ADRODDIAD:	MARC JONES
FFÔN:	01248 752601
E-BOST:	rmjfi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	d/b

A - Argymhelliad / Argymhellion a Rheswm / Rhesymau

Ni fydd y gyllideb derfynol yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor Llawn tan 28 Chwefror 2017. Fodd bynnag, argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith, am rŵan, yn cymeradwyo'r canlynol: -

- a) Cymeradwyo'r gyllideb ddisymud o £128.259m ar gyfer 2017/18 ac y dylai hyn fod yn sail i gyllideb refeniw 2017/18;
- b) Penderfynu a yw'r grantiau sydd wedi eu hymgorffori yn y Cyllid Trysorlys Cyfun (AEF) a'r cyllid ychwanegol ar gyfer cyfrifoldebau newydd wedi cael eu dyrannu i'r cyllidebau priodol;
- c) Y dylai'r Pwyllgor Gwaith geisio gwneud digon o arbedion yn 2017/18 i gydbwysu'r gyllideb refeniw heb orfod defnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol;
- ch) Bod y Pwyllgor Gwaith yn ceisio barn y cyhoedd ar yr arbedion arfaethedig.

Mae'r adroddiad manwl ar y gwaith o baratoi'r gyllideb ddisymud ar gyfer 2017/18, y setliad dros dro ac ariannu'r bwch yn y gyllideb ynghlwm yn Atodiadau 1 - 4.

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C - Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn yn un sydd wedi cael ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor Llawn?

Ydi

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori? ddweud?

Beth oedd ganddynt i'w

1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	Sylwadau gan yr UDA wedi eu hymgorffori yn yr adroddiad
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – y Swyddog Adran 151 yw awdur yr adroddiad hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	I'w gadarnhau
4	Adnoddau Dynol (AD)	

5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	<p>Cyflwynwyd y Cynllun Ymgynghori arfaethedig ar y Gyllideb y bydd ei gyfnod yn rhedeg o 7 Tachwedd, 2016 hyd at 16 Rhagfyr, 2016 i gyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 19 Hydref, 2016 ar gyfer ystyriaeth a sylwadau. Ystyriwyd y Cynllun Ymgynghori arfaethedig gan y Pwyllgor a'r Aelodau hynny o'r Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfwyio a oedd yn bresennol a gwnaed y sylwadau a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cydnabu'r Pwyllgor yr her sy'n gysylltiedig â chyflwyno cynigioni'r cyhoedd ar gyfer arbedion o fewn gwasanaethau'r Cyngor bob blwyddyn mewn ffordd nad yw'n creu ymateb negyddol yn awtomatig, a gofynnodd am eglurhad ynghylch sut y bwriedir y byddai hynny'n cael ei wneud eleni. • Yng ngoleuni cyhoeddiad Llywodraeth Cymru y diwrnod cynt ynghylch setliad gwell na'r disgwyl i lywodraeth leol, gofynnodd y Pwyllgor a fyddai'r neges i gymunedau am y rhagolygon ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod yn wahanol felly i'r hyn y gallai fod wedi bod fel arall. • Ceisiodd y Pwyllgor sicrwydd y bydd y broses ymgynghori ar y gyllideb yn fwy na dim ond ymarfer ticio blychau ac y bydd y Cyngor yn cael deialog ystyrion â'r cyhoedd ynghylch ei gynigion cyllidebol ac y bydd yn gwrandao ar y safbwyntiau a fynegir ac y bydd, os oes angen, yn barod i newid ei ymagwedd yn seiliedig ar yr hyn y bydd gan y cyhoedd i'w ddweud. • Ceisiodd y Pwyllgor eglurhad hefyd ynghylch a oes gan y Cyngor unrhyw hyblygrwydd o fewn ei gynlluniau ar gyfer y gyllideb i allu ymateb yn gadarnhaol i ddymuniadau posib y cyhoedd fel y mynegwyd nhw drwy'r broses ymgynghori. • Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad hefyd ar ba newidiadau a wnaed i'r broses ymgynghori ar sail profiad blaenorol ac a gafwyd gwared ar yr elfennau llai effeithiol, e.e. rhoi'r gorau i gynnal rhai cyfarfodydd lle'r oedd y niferoedd a fynychodd yn isel. • Awgrymodd y Pwyllgor y gallai fod yn fuddiol, unwaith y bydd cyllideb 2017/18 wedi ei sefydlu a'i chymeradwyo, i gynnal adolygiad o'r broses ymgynghori cyhoeddus i sefydlu'r hyn sydd wedi gweithio a'r hyn nad yw wedi gweithio fel y gellir gwneud newidiadau ar gyfer y flwyddyn ganlynol . <p>Ar ôl cael sicrwydd ac eglurhad mewn perthynas â'r materion hyn, penderfynodd y Pwyllgor gymeradwyo'r Cynllun Ymgysylltu a Chyfathrebu ar gyfer cynigion cyllideb 2017/18 fel y cyflwynwyd nhw.</p>

8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall / eraill	
E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrth-dlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniadau	
7	Arall	
F - Atodiadau:		
<ul style="list-style-type: none"> • Atodiad 1 - Adroddiad ar y Gyllideb Refeniw Ddrafft ar gyfer 2017/18 • Atodiad 2 - Dadansoddiad o Symudiadau o'r Gyllideb Refeniw Derfynol ar gyfer 2016/17 i Gyllideb Ddisymud 2017/18 • Atodiad 3 - Cyllideb Ddisymud 2017/18 fesul Gwasanaeth • Atodiad 4 - Arbedion Posibl yn y Gyllideb Refeniw ar gyfer 2017/18 		
FF - Papurau cefndir (cysylltwch â'r awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Ariannol Tymor Canol 2017/18 - 2019/20 - Gweler Rhaglen Cyfarfod y Pwyllgor Gwaith 19 Medi, 2016 - Eitem 9 		

CYLLIDEB REFENIW DDRAFFT 2017/18**1. CYFLWYNIAD**

- 1.1. Mae'r adroddiad canlynol yn nodi cyllideb refeniw dros dro y Pwyllgor Gwaith ar gyfer 2017/18. Caiff y gyllideb ei pharatoi yn seiliedig ar dybiaethau a nodir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith ym mis Medi 2016, y setliad dros dro ar gyfer llywodraeth leol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ar 19 Hydref 2016 a'r arbedion refeniw arfaethedig a nodwyd gan y gwasanaethau unigol ac a drafodwyd yn y gweithdai amrywiol a gynhaliwyd yn ystod yr haf.
- 1.2. Yna, bydd y gyllideb dros dro a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Gwaith yn destun proses ymgynghori cyhoeddus ffurfiol a fydd yn rhedeg o 11 Tachwedd, 2016 i 16 Rhagfyr, 2016.
- 1.3. Ar ôl derbyn ffigyrau'r setliad terfynol ar ddiwedd mis Rhagfyr 2016, bydd y cynnig terfynol ynglŷn â'r gyllideb yn cael ei adolygu gan y Pwyllgor Sgriwtini ym mis Chwefror 2017, bydd yn cael ei argymhell ar gyfer ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith ar 13 Chwefror 2017 a bydd y gyllideb derfynol ar gyfer 2017/18 yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor yn ei gyfarfod ar 28 Chwefror 2017.

2. PRIF DYBIAETHAU YN CODI O'R CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOL

- 2.1. Yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol nodwyd nifer o dybiaethau ac mae'r rhain wedi cael eu cymryd i ystyriaeth wrth weithio allan y gyllideb ddisymud ar gyfer 2017/18. Mae'r gyllideb ddisymud yn gyllideb sy'n darparu adnoddau i weithredu gwasanaethau ar lefel 2016/17 ond wedi ei diweddarau i adlewyrchu unrhyw newidiadau y gwyddys amdanynt ac sydd y tu allan i reolaeth y gwasanaethau (newidiadau ymrwymedig) ac i adlewyrchu'r costau yn 2017/18.
- 2.2. Dyma'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i bennu'r gyllideb ddisymud: -

2.2.1 Chwyddiant Cyflogau

Cymerwyd yn ganiataol y bydd y dyfarniad cyflog i athrawon a'r dyfarniad cyflog i staff arall yn 1%, sy'n adlewyrchu polisi cyfredol y Llywodraeth o ran codiadau cyflog yn y sector cyhoeddus.

2.2.2 Costau Pensiwn

Ni fydd canlyniadau'r prisiad o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a gynhelir pob tair blynedd yn hysbys tan 10 Tachwedd, 2016. Mae'r Awdurdod Pensiwn wedi derbyn arwyddion cynnar gan yr Actiwari na fydd angen cynyddu cyfradd cyfraniad pensiwn y cyflogwr yn gyffredinol, ond efallai y bydd sefyllfa pob cyflogwr unigol sy'n rhan o'r gronfa yn wahanol gan ddibynnu ar amgylchiadau unigol y cyflogwr. Dylid nodi y byddai cynnydd o 1% yng nghyfradd cyfraniad y cyflogwr yn golygu cynnydd o tua £75k yn y gost.

Ni ddisgwylir unrhyw gynnydd yng nghyfradd cyfraniadau'r cyflogwr tuag at Bensiwnau Athrawon.

2.2.3 Chwyddiant Prisiau Cyffredinol

Roedd y Cynllun Ariannol Tymor Canol yn caniatáu ar gyfer lefel chwyddiant prisiau cyffredinol o 1%. Ar hyn o bryd, mae'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI), sydd bellach yn cael ei gydnabod yn eang fel y ffordd orau o fesur chwyddiant, yn 1.0% (fel ym mis Medi 2016) a disgwylir iddo godi'n raddol yn ystod 2017/18. Ystyrir, felly, bod cyfradd chwyddiant o 1% yn rhesymol ac mae'r gyfradd hon wedi cael ei defnyddio ar gyfer yr holl gyllidebau cyflenwadau a gwasanaethau cyffredinol. Pan fydd contractau penodol â dulliau penodol i benderfynu ar y lefel chwyddiant berthnasol, yna bydd y gyfradd benodol honno wedi cael ei defnyddio yn achos y cyllidebau priodol hynny.

2.2.4 Incwm Anstatudol

Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, y polisi fu cynnydd o 5% ar gyfartaledd yn y cyllidebau incwm anstatudol ym mhob gwasanaeth. Mater i'r gwasanaethau fu gosod ffioedd a thaliadau o fewn eu gwasanaethau unigol. Mae'n anodd parhau â pholisi sy'n golygu bod ffioedd a thaliadau yn cynyddu ar gyfradd sy'n uwch na chwyddiant, ond dylid nodi bod yr incwm anstatudol yn ffynhonnell sylweddol o incwm i'r Cyngor, tua £5m y flwyddyn, a gellir ei ddefnyddio i leihau lefel yr arbedion cyllidebol angenrheidiol. Yn unol â'r CATC, bydd cynnydd o 3% yn y cyllidebau incwm anstatudol.

3. NEWIDIADAU YMRWYMEDIG

3.1. Newidiadau ymrwymedig yw'r diwygiadau sy'n cael eu cymryd i ystyriaeth wrth lunio'r gyllideb ddisymud ac maent yn adlewyrchu cynnydd neu ostyngiad mewn costau sydd y tu hwnt i reolaeth y Cyngor neu'r gwasanaeth unigol. Gall y newidiadau hyn gynnwys eitemau o gyllid unwaith ac am byth sydd eu hangen neu sy'n syrthio allan o'r gyllideb, costau sy'n deillio o newidiadau deddfwriaethol, newidiadau mewn costau sy'n codi o ganlyniad i ymarferiad tendro, costau cyllido cyfalaf ac ati. Mae cyfanswm yr addasiadau a wnaed i'r gyllideb yn £4,095k, a cheir manylion am y prif newidiadau yn y paragraffau isod.

3.2. Etholiadau'r Cyngor Sir

Cynhelir etholiadau'r Cyngor Sir ym mis Mai 2017. Nid oes cyllideb barhaus ar gael i dalu am gost yr etholiad ac mae swm o £150k wedi cael ei neilltuo ar ei gyfer yn y gyllideb. Mae'r ffigwr hwn yn unol â'r gyllideb a neilltuwyd yn 2013 a dylai fod yn ddigonol eto i gwrdd â'r costau.

3.3. Ardoll Prentisiaethau

Yn dilyn Cyllideb 2015 a Datganiad Hydref y Canghellor, cafodd Ardoll Prentisiaethau ei gynnwys yn Neddf Cyllid 2016 ac fe gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 15 Medi 2016. Bydd yr ardoll yn cael ei gyflwyno o 6 Ebrill 2017, a bydd yn ofynnol i gyflogwyr y mae eu bil cyflogau'n uwch na £3m dalu ardoll o 0.5% o gyfanswm y bil cyflogau. Yn seiliedig ar yr amcangyfrif o'r bil cyflog ac ar ôl cymryd i ystyriaeth fod pob cyflogwr yn derbyn lwfans o £15k, amcangyfrifir y bydd cyflwyno'r ardoll yn golygu cynnydd o £290k yn y costau cyflog.

Rhaid talu'r ardoll i Drysorlys y DU ac nid yw'n glir ar hyn o bryd faint fydd yn cael ei drosglwyddo'n ôl i Gymru a sut y bydd modd i gyrff cyhoeddus, fel y Cyngor, gael mynediad at yr arian a gynhyrchir gan yr ardoll.

3.4. Tîm Trothwy Gofal

Er mwyn datblygu ymagwedd fwy ataliol gyda Gwasanaethau Plant, mae'r Pwyllgor Gwaith wedi cytuno i ariannu Tîm Trothwy Gofal hyd fis Mawrth 2019. Mae gwaith y Tîm Trothwy Gofal wedi'i ddylunio er mwyn gostwng nifer y plant sy'n dod i mewn i ofal yn ffurfiol, sy'n gallu arwain at gostau sylweddol uwch i'r Cyngor. Ar ôl Mawrth 2019, rhagwelir y bydd y gostyngiad mewn costau gofal yn fwy na chost y Tîm gan olygu y bydd modd cadw'r Tîm ar sail barhaol, fodd bynnag, bydd angen monitro cynnydd y Tîm yn ofalus dros y ddwy flynedd nesaf er mwyn sicrhau bod yr arbedion a ragwelir yn cael eu gwireddu. Mae swm o £240k wedi cael ei ddyrannu yn y gyllideb i gwrdd â chost y Tîm Trothwy Gofal.

3.5. Diogelwch Cyflog – Arfarnu Swyddi

Paratowyd cyllideb 2016/17 yn ystod cyfnod o ansicrwydd o ran cyllidebau staffio gan fod y broses arfarnu swyddi yn cael ei chwblhau a graddfeydd staff unigol yn cael eu hadolygu'n gyson. Roedd hyn yn ei gwneud yn anodd iawn i benderfynu ar gyllideb staffio gywir. Er mwyn ariannu effaith Arfarnu Swyddi, cafodd cronfa wrth gefn ei hadeiladu dros nifer o flynyddoedd i dalu cost gweithredu'r ymarfer. Yng nghyllideb 2016/17, dyrannwyd £2.916m o'r gronfa hon. Fodd bynnag, dim ond £352k o'r costau hyn oedd yn gostau unwaith ac am byth a oedd yn gysylltiedig â diogelu tâl, mae'r £2.564m sy'n weddill yn bwysau parhaol ar y gyllideb sydd bellach yn gorfod cael ei gyllido o'r cyllid craidd. Yn ogystal, lle mae staff wedi cael eu hailraddio i fyny, byddent wedi cael eu gosod ar waelod y raddfa newydd ar 1 Ebrill 2015 ac wedyn yn derbyn increment yn Ebrill 2016 ac Ebrill 2017. Cafodd cost increment Ebrill 2016 ei ariannu o'r gronfa wrth gefn ar gyfer Arfarnu Swyddi yn 2016/17 ond, yn 2017/18, rhaid ei ariannu o gyllid craidd ac mae wedi'i gynnwys yn y £2.564m a nodwyd uchod.

3.6. Trethi Cenedlaethol Annomestig

Mae pob eiddo annomestig yng Nghymru wedi cael eu hailbrisio a daw'r prisiadau newydd i rym ar 1 Ebrill 2017. Yn achos eiddo'r Cyngor, bydd yr ymarfer ailbrisio yn golygu cynnydd o £87k yn y trethi sy'n daladwy ond dylid nodi mai prisiadau amodol yw'r rhain a gall y Cyngor apelio yn eu herbyn.

3.7. Cyllido Cyfalaf

Gan fod y Cyngor yn mynd i wariant cyfalaf, mae'r Ddarpariaeth Refeniw Isaf (MRP) yn cynyddu ynghyd â chostau llog ychwanegol mewn perthynas â'r benthyciadau ychwanegol a dynnir i lawr i ariannu'r rhaglen gyfalaf. Yn y setliad bob blwyddyn, gwneir darpariaeth ar gyfer elfen o fenthycia drwy ddarparu cyllid ychwanegol (benthycia â chymorth). Amcangyfrifir y bydd costau'r MRP a'r llog ychwanegol ar gyfer 2017/18 yn £374k, sy'n golygu bod y gyllideb cyllido cyfalaf yn £8.83m.

Mae'r Cyngor hefyd yn ennill llog drwy fuddsoddi arian sydd dros ben yn unol â'i Bolisi Rheoli Trysorlys. Ers gosod cyllideb 2016/17, cafwyd canlyniad refferendwm yr UE ac mae effaith gychwynnol y bleidlais i adael yr UE wedi arwain at gwmp yng nghyfradd sylfaenol y banc i'r lefel isaf ers degawdau. O ganlyniad, mae'r dychweliadau presennol ar fuddsoddiadau'n fychan iawn ac nid yw'n debygol iawn y bydd y cyfraddau'n cynyddu yn 2017/18. Yn 2016/17, gosodwyd y gyllideb Llog a Enillwyd ar £150k ac roedd hyn yn seiliedig ar gyfradd banc sylfaenol o 1% a'r gobaith y byddai'n codi yn ystod 2016/17. Mae'r gyllideb ddiwygiedig wedi cael ei gosod ar £15k, sydd yn golled o £135k yn yr incwm a gyllidebwyd.

Fel rhan o brosiect Buddsoddi i Arbed Llywodraeth Cymru, benthycodd y Cyngor arian i wneud gwaith effeithlonrwydd ynni ym mhrif Swyddfeydd y Cyngor ac mewn un Ganolfan Hamdden. Mae'r swm a fenthycwyd yn cael ei ad-dalu dros gyfnod o 5 mlynedd, a ariennir gan yr arbedion a wnaed yn y cyllidebau ynni. Mae swm o £44k i fod i gael ei dalu yn 2017/18 ac mae'r arian hwn wedi cael ei drosglwyddo o'r cyllidebau ynni priodol ac i mewn i'r gyllideb cyllido cyfalaf, h.y. nid yw'n cael unrhyw effaith net ar y gyllideb referniw gyffredinol.

3.8. Cynllun Datblygu Lleol

Cafodd swm o £259k ei gynnwys mewn cyllidebau blaenorol i ariannu'r gost o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol. Gan fod y rhan fwyaf o'r gwaith bellach wedi'i gwblhau, mae'r swm hwn wedi cael ei dynnu o allan o gyllideb 2017/18.

3.9. Niferoedd disgyblion

Yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol, amcangyfrifwyd y byddai cynnydd o 85 o ddisgyblion rhwng mis Medi 2015 a Medi 2016. Roedd hyn yn golygu y byddai angen £183k yn ychwanegol yn y gyllideb. Roedd hwn yn danamcangyfrif o'r cynnydd yn nifer y disgyblion ac mae'r ffigwr wedi cael ei ddiwygio i 144 o ddisgyblion, sy'n golygu bod angen £366k yn ychwanegol yn y gyllideb.

3.10. Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Hyd at 2013/14, roedd trethdalwyr cymwys yn derbyn gostyngiad yn eu biliau Dreth Gyngor drwy'r system fudd-daliadau ar ffurf Budd-dal Dreth Gyngor a ariannwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau. Yn 2013/14, disodlwyd y Budd-dal Dreth Gyngor gan y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, gyda'r cyllid ar gyfer y cynllun yn cael ei drosglwyddo i'r Grant Cymorth Refeniw. Ar y cychwyn, roedd y cynllun yn cael ei ariannu'n llawn ond, gan fod lefel y Dreth Gyngor wedi codi a nifer yr hawlwyd wedi newid ers 2013/14, bu'n rhaid i'r Cyngor ddarparu cyllid ychwanegol i gwrdd â chost y cynllun (yn ychwanegol at y swm a ddarperir yn y Grant Cymorth Refeniw).

Ar gyfer 2017/18, mae'r gofyniad cyllidebol wedi cael ei ailasesu gan gymryd i ystyriaeth lefel bresennol y gwariant a chynnydd yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2017/18. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad o £290k yn y gyllideb sy'n dod â'r gyllideb gyffredinol i £5.52m.

3.11 Ardoll Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru

Mae'r Gwasanaeth Tân yn codi ardoll bob blwyddyn sy'n cael ei ddyrannu ar draws y chwe Awdurdod yng Ngogledd Cymru yn seiliedig ar nifer y boblogaeth. Nid yw'r ardoll gyffredinol wedi newid ers 2012/13. Mae'r Gwasanaeth Tân yn tybio y bydd costau rhedeg y gwasanaeth yn cynyddu £2.3m dros y tair blynedd nesaf ac maent yn bwriadu pontio'r bwlch drwy gynyddu'r ardoll gan £1.4m a thrwy weithredu arbedion effeithlonrwydd gwerth £0.9m. Mae'r newid i'r ardoll yn cyfateb i'r cynnydd o 4% y mae'r Gwasanaeth Tân yn cynllunio i'w weithredu yn 2017/18 ond ni fydd yr arbedion effeithlonrwydd yn cael eu gwneud tan 2019/20. Mae cynnydd o 4% ar gyfer Ynys Môn yn £128k, er y gall y ffigwr terfynol amrywio yn dibynnu ar newidiadau yn y boblogaeth.

3.12. Eraill

Mae nifer o gyllidebau eraill wedi cael eu haddasu i adlewyrchu'r newidiadau sydd wedi digwydd yn ystod y flwyddyn sydd y tu hwnt i reolaeth y gwasanaeth, mae'r rhain yn cynnwys cyllidebau incwm lle na fedr y Gwasanaeth bellach godi incwm. Caiff addasiadau hefyd eu gwneud er mwyn adlewyrchu effaith blwyddyn lawn o arbedion a weithredwyd yn rhannol yn ystod 2016/17 e.e. y contract glanhau. Mae effaith y newidiadau hyn gyda'i gilydd yn golygu gostyngiad o £14k yn y gyllideb net.

4. CRONFEYDD WRTH GEFN AR GYFER ARGYFYNGAU

4.1. Fel rhan o'r broses gyllidebu, caiff nifer o gyllidebau wrth gefn eu hadeiladu i mewn i'r gyllideb i dalu costau tymor penodol, risgiau posibl y bydd, efallai, angen eu cyllido yn ystod y flwyddyn neu fel arian wrth gefn cyffredinol a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn wrth i bwysau ychwanegol gael eu rhoddi ar y gyllideb neu os bydd pethau annisgwyl yn digwydd. Dangosir y newidiadau a wnaed i'r cyllidebau wrth gefn yn Nhabl 1 isod:-

Tabl 1					
Symudiad mewn Cyllidebau Wrth Gefn rhwng 2016/17 a 2017/18					
		Dyddiad Gorffen	Cyllideb 2016/17	Cyllideb 2017/18	Newid
			£ '000	Arfaethedig £ '000	£ '000
Gwelliant	Citrix	-	200	0	-200
Gwelliant	Northgate - Adnoddau Dynol / Cyflogres	-	200	0	-200
Cost Newid	Datblygu'r gweithlu	-	44	0	-44
Cost Newid	Caffael	2017/18	48	48	0
Cost Newid	Cymorth TGCh	2017/18	44	44	0
Clustnodwyd	Incwm Seibiant Gofal Cartref	-	200	0	-200
Clustnodwyd	Cartref Preswyl Haulfre	2017/18	95	95	0
Clustnodwyd	Costau Nyrsio / Gofal yn y Cartref	2017/18	330	0	0
Cyflog a Graddfeydd	Costau Diswyddo Gwirfoddol	2019/20	500	300	-200
TAC - Rhyddhad Dewisol		Parhaus	60	60	0
Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol		Parhaus	318	350	+ 32
CYFANSWM			2,039	1,227	-812

5. CHWYDDIANT AC ADDASIADAU ERAILL

5.1. Y gyllideb ddisymud yw'r gyllideb sydd ei hangen i ddarparu'r un lefel o wasanaeth ag yn 2016/17, ar ôl addasu ar gyfer unrhyw newidiadau y gwyddys amdanynt (fel y nodir ym mharagraffau 3 a 4 uchod) ac ar ôl gwneud addasiad ar gyfer cyflogau a chwyddiant prisiau. Mae'r addasiadau terfynol er mwyn penderfynu ar y gyllideb ddisymud ar gyfer 2017/18 wedi eu nodi isod.

5.2. Incrementau Staff

Mae cyllidebau staffio yn seiliedig ar y pwynt cyflog gwirioneddol y bydd aelodau o staff yn cael eu talu arno yn 2017/18. Fel arfer, mae cost incrementau yn fychan gan fod mwyafrif y staff wedi cyrraedd brig eu graddfa. Fodd bynnag, yn dilyn gweithredu statws sengl, mae nifer o staff wedi cael eu hailraddio i raddfa uwch a byddent wedi cael eu gosod ar waelod y raddfa newydd a hynny'n ôl-ddyddiedig i Ebrill 2015. Mae'r graddfeydd cyflog newydd fel arfer yn cynnwys 3 phwynt cyflog. Derbyniodd staff increment ym mis Ebrill 2016 (gweler paragraff 3.5 uchod) a byddant yn derbyn incrementau pellach ym mis Ebrill 2017. Amcangyfrifir mai cyfanswm cost yr incrementatu ar gyfer 2017/18 yw £1.29m. Yn y dyfodol, bydd cost yr incrementau gryn dipyn yn is oherwydd y bydd staff erbyn hynny wedi cyrraedd brig y raddfa.

5.3. Addasiad ar gyfer Trosiant Staff

Ers nifer o flynyddoedd, mae cyllidebau staff wedi cael eu cyfrifo gan ystyried cost lawn pob swydd yn y strwythur. Mae hyn yn sicrhau bod cyllideb ddigonol ar gael i gwrdd â'r holl gostau staffio yn ystod y flwyddyn ond, yn ymarferol, mae staff yn gadael yn ystod y flwyddyn a swyddi'n aros yn wag am nifer o wythnosau, gan olygu tanwariant ar y cyllidebau staffio. Er mwyn gostwng y tanwariant hwn, mae cyllidebau staffio ar gyfer 2017/18 yn cynnwys addasiad o 1.5% ar gyfer trosiant, h.y. ni fydd y gyllideb staffio ond yn talu 98.5% o'r gost lawn. Mae hyn wedi arwain at ostyngiad o £0.698m yn y cyllidebau staffio.

5.4. Addasiadau Eraill sy'n ymwneud â Staffio

Cafodd cyllidebau 2016/17 eu llunio cyn bod y broses Arfarnu Swyddi wedi cael ei chwblhau'n llawn a bu'n rhaid rhagdybio graddfeydd cyflog nifer o staff. Mae cyllidebau cyflog 2017/18 wedi cael eu gosod gan ddefnyddio'r graddfeydd cyflog terfynol ac mae hyn wedi arwain at ostyngiad o £0.317m yn y cyllidebau cyflogau.

5.5. Chwyddiant

Yn unol â'r rhagdybiaethau yn y Cynllun Ariannol Tymor Canol, caniatwyd ar gyfer lefel chwyddiant gyffredinol o 1% ar gyfer cyflogau a phrisiau cyffredinol, oni bai bod cyfradd chwyddiant wahanol yn cael ei diffinio mewn unrhyw gontract y mae'r Cyngor wedi ymrwymo iddo. Mae cynnydd o 3% ym mhob cyllideb incwm anstatudol. Mae cost net y chwyddiant yn £1.064m.

6. RISGIAU I'R GYLLIDEB

6.1. Chwyddiant

Mae lefel chwyddiant yn gyffredinol (CPI) wedi bod yn is na 1% ers 2014 a, chyn canlyniad refferendwm yr UE, rhagdybiwyd y byddai'n aros ar y lefel isel hon yn ystod 2017. Fodd bynnag, gan fod gwerth y bunt wedi gostwng, mae costau rhai nwyddau (bwyd, tanwydd) wedi cynyddu gan olygu bod chwyddiant wedi codi i 1% ym mis Medi 2014 ac mae perygl y gall chwyddiant godi i rhwng 2% a 3% yn 2017/18. Mae cynnydd ychwanegol o 1% mewn costau cyflog yn cyfateb i gynnydd o £800k mewn costau ac mae cynnydd o 1% mewn prisiau yn gyffredinol yn cyfateb i £400k ychwanegol mewn costau.

6.2. Cyfraniadau Pensiwn

Mae canlyniadau'r prisiad o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a gynhelir pob tair blynedd ar fin cael eu rhyddhau ganol mis Tachwedd 2016. Cymerwyd yn ganiataol na fydd unrhyw gynnydd yng nghyfradd cyfraniadau'r cyflogwr, er mae'n bosibl nad dyma fydd yr achos wedi i'r broses brisio gael ei chwblhau. Byddai cynnydd ychwanegol o 1% yng nghyfradd y cyfraniadau yn golygu cynnydd pellach o £70k mewn costau.

6.3. Grantiau Refeniw Penodol

Yn 2016/17, derbyniodd y Cyngor £10.5m mewn grantiau refeniw penodol sy'n cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau penodol. Hyd yn hyn, ni chafwyd unrhyw arwydd ynglŷn â lefel y cyllid a fydd ar gael ar ffurf cyllid grant penodol yn 2017/18 ac, o ganlyniad, nid oes unrhyw ostyngiadau wedi cael eu ffactora i mewn i'r gyllideb ddisymud. Bydd unrhyw ostyngiad yn y grantiau hyn yn arwain at doriad uniongyrchol yn y gwasanaethau y maent yn eu hariannu neu bydd raid i'r Cyngor sybsideiddio colli'r grant o'r gyllideb graidd.

6.4. Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Mae'r gyllideb ar gyfer y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn seiliedig ar y llwyth achosion presennol a'r newidiadau yn y llwyth achosion a ragdybiwyd ar gyfer 2017/18. Ar ôl canlyniadau refferendwm yr UE a'r ansicrwydd y mae wedi ei greu, mae'n anodd rhagweld beth fydd yn digwydd i economi'r DU. Os bydd yr economi'n gwaethygu'n sylweddol a diweithdra'n cynyddu, mae'n naturiol y bydd hyn yn arwain at gynnydd yn y llwyth achosion a chynnydd mewn costau.

7. CYLLIDEB DDISYMUD 2017/18

7.1. Yn seiliedig ar bob un o'r addasiadau a'r rhagybiaethau y manylir arnynt uchod, cyfanswm y gyllideb ddisymud ar gyfer 2017/18 yw £ 128.259m, cynnydd o £4.222m o gymharu â chyllideb derfynol 2016/17. Mae crynodeb o'r newidiadau a wnaed o gymharu â'r Cynllun Ariannol Tymor Canol ynghlwm fel Atodiad 2. Ceir dadansoddiad o'r gyllideb ddisymud fesul Gwasanaeth yn Atodiad 3.

7.2. Wrth lunio'r gyllideb ddisymud, bu modd cynyddu'r cyllidebau ar gyfer y prif wasanaethau, Ysgolion, Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant, fodd bynnag, disgwylir i Ysgolion a'r Gwasanaethau Oedolion gyflwyno arbedion yn eu cyllidebau er mwyn pontio'r bwloch cyllidol yn 2017/18.

8. SETLIAD DROS DRO

8.1. Mae'r setliad dros dro ar gyfer Llywodraeth Leol yng Nghymru a gyhoeddwyd ar 19 Hydref 2016, yn dangos cynnydd o £3.78m yn lefel gyffredinol y cyllid ar gyfer Cymru, sy'n cyfateb i gynnydd o 0.1%. Gweler y manylion yn Nhabl 2 isod:-

Tabl 2 2017/18 Setliad Dros Dro		
	Ynys Môn	Cymru
	£ 'm	£ 'm
AEF 2016/17	91.928	4,101.551
Grantiau Blynyddoedd Blaenorol a Drosglwyddwyd I Mewn / (Allan)		
Grant Cyflawni Trawsnewid	0.063	2.830
Diogelu Rhag Colli Rhyddid	0.005	0.184
Bathodyn glas	0.000	0.010
Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd	0.002	0.057
Cyngor Gweithlu Addysg – Ffioedd Cofrestru Athrawon	(0.023)	(1.000)
AEF wedi ei addasu 2016/17	91.975	4,103.632
Cyfrifoldebau newydd		
Cynyddu Trothwyon Cyfalaf ar gyfer Gofal Preswyl	0.111	4.400
Diystyru Pensiwn Anabledd Rhyfel	0.007	0.300
Cyllid Topio i Fyny – Trothwy Setliad	0.000	2.286
Addasiad Ariannol ar gyfer 2017/18	0.196	(3.198)
AEF Dros Dro 2017/18	92.289	4,107.420

- 8.2.** Mae'r datganiad ysgrifenedig a wnaed gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Llywodraeth Leol yn datgan bod y setliad yn cynnwys £54m ychwanegol ac mae'r Asesiad Gwariant Safonol ar draws Cymru wedi codi gan y swm hwn, fodd bynnag, mae'r setliad hefyd yn dangos bod Llywodraeth Cymru wedi asesu y byddai'r cynnydd yn symiau'r Dreth Gyngor yn £48m (cynnydd o 3.5%) sy'n golygu bod cynnydd net o £6m yn yr arian a dderbyniwyd gan lywodraeth leol.
- 8.3.** Croesewir unrhyw gynnydd yn yr arian a dderbyniwyd yn y setliad ac mae'n welliant o gymharu â'r disgwyliadau blaenorol y byddai'r setliad yn arwain at ostyngiad rhwng 0.6% a 2% yn y cyllid. Fodd bynnag, nid yw'r cynnydd o £314k ond yn ddigon i dalu costau'r ardoll prentisiaeth ac nid yw'n cwrdd â chost chwyddiant cyflogau a phrisiau, y cynnydd yn nifer y disgyblion, y pwysau cynydd o fewn y Gwasanaethau Oedolion, y cynnydd yn ardoll y Gwasanaethau Tân a'r cynnydd yn y costau cyllido cyfalaf.
- 8.4** Nid oes addasiad wedi cael ei wneud yn y gyllideb ddisymud ar gyfer y grantiau a drosglwyddwyd i mewn i'r setliad nac ar gyfer y gyllideb ychwanegol yn ymwneud â'r cyfrifoldebau newydd. Y grantiau sy'n cael eu dwyn i mewn i'r setliad ydi :-

Grant Cyflwyno Trawsnewid	£63k
Diogelu Rhag Collid Rhyddid	£ 5k
Cynllun Sgorio Hylendid Bwyd	£ 1k

Mae'r Grant Cyflwyno Trawsnewid wedi cael ei ddefnyddio'n rhanbarthol (Sir Ddinbych yw'r awdurdod arweiniol). Mae'r grant yn gael ei gynnwys yng nghyllidebau sail y Cyngor gan ei drosglwyddo wedyn i Sir Ddinbych i alluogi'r trefniadau presennol i barhau.

Mae'r gyllideb ysgolion a ddirprwywyd ar hyn o bryd yn cynnwys swm yn ymwneud â'r Ffioedd Cofrestru y Cyngor Gweithlu Addysg. O ganlyniad i newid yn y trefniadau yn ymwneud â'r cofrestru, cymerwyd £23k allan o'r setliad.

Cynhwysir £110k yn y setliad i liniaru'r effaith ar incwm y Cyngor wrth gynyddu'r terfyn cyfalaf a ddefnyddir i glandro taliadau gofal preswyl o £24k i £30k. Cynhwysir £7k ychwanegol i mewn i'r setliad i wneud iawn am unrhyw golled o incwm o ganlyniad i gyflwyno diystyriaeth llwyr o bensiwn Anabledd Rhyfel mewn asesiadau ariannol wrth godi am ofal cymdeithasol.

- 8.5. Mae'r setliad dros dro hefyd yn rhoi rhai manylion am grantiau penodol ar lefel Cymru gyfan. Mae'r gostyngiad o 6.7% yn y Grant Refeniw Amgylcheddol Sengl, a fydd, os caiff ei gymhwyso i ddyraniad Ynys Môn, yn cyfateb i ostyngiad o £110k yn y grant. Mae'r Grant Gwella Addysg a'r Grant Gwisg Ysgol yn cael eu cyfuno'n Grant Safonau Addysg a bydd hwnnw'n cael ei ostwng gan 0.7% (sy'n cyfateb i ostyngiad o £25k ar gyfer Ynys Môn). Nid oes gwybodaeth wedi'i darparu ar ddyraniadau unigol y grantiau hyn i Ynys Môn.

9. Y BWLCH CYLLIDO

- 9.1. Gan dybio y bydd cynnydd o 3% yn y Dreth Gyngor, gweler y bwlch cyllido ar gyfer 2017/18 yn Nhabl 3 isod: -

Tabl 3 Bwlch Ariannu'r Gyllideb 2017/18		
	£ 'm	£ 'm
Cyllideb ddisymud		128.259
Wedi'i hariannu gan:		
Grant Cynnal Refeniw (RSG)	69.286	
Cyfran o'r Gronfa Trethi Annomestic	23.002	
Y Dreth Gyngor ^{Nodyn 1}	33.073	
Cyfanswm Cyllid		125.361
Diffyg cyllido		2.898
Nodyn 1 - Yn rhagdybio cynnydd o 3% yn y Dreth Gyngor		

- 9.2. Mae effaith y gwahanol lefelau o gynnydd yn y Dreth Gyngor ac ar y tâl Band D cyfatebol (£1,061.46 ar hyn o bryd 2016/17) i'w gweld yn Nhabl 4 isod:-

Tabl 4 Effaith Lefelau Amrywiol o Gynnydd yn y Dreth y Gyngor ar y Diffyg Cyllido				
% y Cynnydd	Y Dreth Gyngor £ 'm	Diffyg Cyllido £ 'm	Effaith Wythnosol ar Fand D £	Cyfanswm Cynnydd £
1.0	32.431	3.540	0.20	10.62
1.5	32.591	3.380	0.31	15.93
2.0	32.751	3.220	0.41	21.24
2.5	32.912	3.059	0.51	26.55
3.0	33.073	2.898	0.61	31.86
3.5	33.233	2.738	0.71	37.17
4.0	33.394	2.577	0.82	42.48
4.5	33.554	2.417	0.92	47.79
5.0	33.715	2.256	1.02	53.10

9.3. Roedd y gwaith cychwynnol ar y gyllideb yn amcangyfrif y byddai'r bwch cyllido yn £4m yn 2017/18 ac, o'r herwydd, gofynnwyd i wasanaethau ganfod arbedion o 4% yn eu cyllidebau a fyddai'n cynhyrchu'r arbedion gofynnol £4m. Cynhaliwyd nifer o weithdai cyllideb dros yr haf a nododd y Penaethiaid Gwasanaeth arbedion posibl o £2.9m ac mae'r manylion ynghlwm yn Atodiad 4. Bydd yr arbedion a gynigiwyd yn destun proses ymgynghori gyhoeddus rhwng 11 Tachwedd, 2016 a 16 Rhagfyr, 2016.

10. MATERION I'W PENDERFYNU

10.1. Ni fydd y gyllideb derfynol yn cael ei chymeradwyo gan y Cyngor Llawn tan 28 Chwefror 2017. Fodd bynnag, argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith, am rŵan, yn cymeradwyo'r canlynol:-

- (a)** Cymeradwyo'r gyllideb ddisymud o £128.259m ar gyfer 2017/18 ac y dylai hyn fod yn sail i gyllideb refeniw 2017/18;
- (b)** Penderfynu a yw'r grantiau sydd wedi eu hymgorffori yn yr AEF a'r cyllid ychwanegol ar gyfer cyfrifoldebau newydd yn cael eu dyrannu i'r cyllidebau priodol;
- (c)** Y dylai'r Pwyllgor Gwaith geisio gwneud digon o arbedion yn 2017/18 i gydbwysu'r gyllideb refeniw heb orfod defnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol;
- (ch)** Bod y Pwyllgor Gwaith yn ceisio barn y cyhoedd ar yr arbedion arfaethedig.

ATODIAD 2

DADANSODDIAD O'R SYMUDIAD O GYLLIDEB DERFYNOL 2016/17 I GYLLIDEB DDISYMUDD 2017/18

	Cynllun Ariannol Tymor Canol		Cyllideb ddisymud		Cyf yn yr Adroddiad
	£ 'm	£ 'm	£ 'm	£ 'm	
Cyllideb 2016/17		124.037		124.037	
Wedi'i hariannu o Gronfeydd wrth Gefn		2.916		2.916	
Cyllideb Barhaus Ddiwygiedig 2016/17		126.953		126.953	
Addasiadau wrth gefn					
TGCh Citrix	- 0.200		- 0.200		
Northgate AD	- 0.200		- 0.200		
Datblygu'r gweithlu	- 0.044		- 0.044		
Cyflogau a Graddfeydd	- 0.200		- 0.200		
Gofal Nyrsio yn y Cartref	- 0.200		- 0.200		
Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol	0.010		0.032		
		- 0.834		- 0.812	para 4.1
Costau Unwaith ac am Byth					
Etholiadau'r Cyngor Sir		0.150		0.150	para 3.2
Ymrwymadau Parhaus newydd					
Tîm Trothwy Gofal	0.240		0.240		para 3.4
Ardoll Prentisiaeth	0.275		0.290		para 3.3
		0.515		0.530	
Newidiadau Ymrwymedig					
Ardoll y Gwasanaeth Tân	0.128		0.128		para 3.11
Niferoedd disgyblion	0.183		0.366		para 3.9
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	0.174		- 0.290		para 3.10
Costau Cyllido Cyfalaf	0.498		0.509		para 3.7
Ailbriso TAC	-		0.087		para 3.6
Cynllun Datblygu Lleol	-		- 0.259		para 3.8
Newidiadau Ymrwymedig Eraill	-		- 0.310		para 3.12
		0.983		0.851	
Newidiadau i'r Gyllideb Staffio					
Diogelwch Cyflog yn dod i ben	- 0.400		- 0.352		para 3.5
Incrementau	0.960		1.290		para 5.2
Addasiad ar gyfer Trosiant Staff	- 0.635		- 0.698		para 5.3
Addasiadau i Gyllidebau Staffio Eraill	- 0.250		- 0.317		para 5.4
		- 0.325		- 0.077	
Gweithio'n Gallach/Diswyddo Gwirfoddol		- 0.400		- 0.400	
		0.733		1.064	para 5.6
Chwyddiant		0.733		1.064	
Cyllideb Ddisymud		127.775		128.329	

ATODIAD 3

CYLLIDEB DDISYMUD 2017/18 FESUL GWASANAETH				
Cyllideb	Cyllideb 2016/17	Cyllideb Ddisymud 2017/18	Symudiad	% y Newid
	£ 'm	£ 'm	£ 'm	%
Dysgu Gydol Oes				
Ysgolion	38.421	38.721	+ 0.300	+ 0.8%
Addysg Ganolog ¹	8.953	8.933	- 0.020	- 0.2%
Diwylliant	1.429	1.432	+ 0.003	+ 0.2%
Cyfanswm Dysgu Gydol Oes	48.803	49.086	+ 0.283	+ 0.6%
Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo				
Priffyrdd	6.618	6.519	- 0.099	- 1.5%
Gwastraff	6.296	6.335	+ 0.039	+ 0.6%
Eiddo	1.230	1.248	+ 0.018	+ 1.5%
Cyfanswm Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo	14.144	14.102	- 0.042	+ 0.3%
Rheoleiddio a Datblygu Economaidd				
Datblygu Economaidd a Morwrol	1.058	1.067	+ 0.009	+ 0.9%
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd	2.555	2.279	- 0.276	- 10.8%
Hamdden	0.944	0.842	- 0.102	- 10.8%
Cyfanswm Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	4.557	4.188	- 0.369	- 8.1%
Gwasanaethau Oedolion	22.343	22.759	+ 0.416	+ 1.9%
Gwasanaethau Plant ²	7.443	7.852	+ 0.409	+ 5.5%
Trawsnewid Corfforaethol				
Adnoddau Dynol ¹	1.205	1.243	0.038	+ 3.2%
TGCh	1.618	1.690	0.072	+ 4.4%
Trawsnewid	0.821	0.890	0.069	+ 8.4%
Cyfanswm Trawsnewid Corfforaethol	3.644	3.823	+ 0.179	+ 4.9%
Tai	0.869	0.863	- 0.006	- 0.7%
Adnoddau	2.901	2.863	- 0.038	- 1.3%
Busnes y Cyngor ³	1.512	1.675	+ 0.163	+ 10.8%
Cyfanswm Cyllidebau Gwasanaeth Cyllidebau Corfforaethol	106.216	107.211	+ 0.995	+ 0.9%
Rheolaeth gorfforaethol	0.722	0.761	+ 0.039	+ 5.4%
Ardollau	3.194	3.323	+ 0.129	+ 4.0%
Corfforaethol a Democrataidd	1.913	1.915	+ 0.002	+ 0.1%
Costau Cyllido Cyfalaf	8.302	8.854	+ 0.552	+ 6.6%
Ad-daliadau CRT	- 0.622	- 0.622	0	0.0%
Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor	5.890	5.600	- 0.290	- 4.9%
Argyfyngau	1.979	1.457	- 0.522	- 26.38%
Gostyngiadau Dewisol yn y Dreth	0.060	0.060	0	0.0%
Arbedion Corfforaethol	-0.700	- 0.300	+0.400	57.1%
Cyfanswm Cyllidebau Corfforaethol	20.738	21.118	+ 0.31	+ 1.8%
CYFANSWM Y GYLLIDEB ⁴	126.954	128.259	+ 1.305	+ 1.1%

Nodyn 1 – Mae cyllideb 2016/17 wedi cael eu hailddatgan i adlewyrchu trosglwyddo staff Adnoddau Dynol o'r Gwasanaeth Addysg at y tîm Adnoddau Dynol Canolog.

Nodyn 2 – Mae'r Gyllideb Ddisymud ar gyfer 2017/18 yn cynnwys swm o £240k i gyllido'r Tîm Trothwy Gofal. Bydd y cyllid hwn yn cael ei dynnu o'r gyllideb yn 2019/20

Nodyn 3 – Mae'r Gyllideb Ddisymud ar gyfer 2017/18 yn cynnwys swm o £150k fel cyllid ar gyfer etholiadau'r Cyngor Sir. Bydd y swm hwn yn cael ei dynnu o'r gyllideb yn 2018/19

Nodyn 4 - Mae cyfanswm y gyllideb ddisymud yn cynnwys swm o £2.916m a gafodd ei ariannu o gronfeydd wrth gefn 2015/16

ATODIAD 4 / APPENDIX 4

GWEITHRED / ACTION	Arbedion Tebygol / Probable Savings £'000	Isafswm Arbedion Posib / Minimum Potential Savings £'000	Uchafswm Arbedion Posib / Maximum Potential Savings £'000
Lleihau y costau Cytundeb Glanhau 50% / Reduce the cleaning contract costs by 50%	230	-	230
Arbedion trwy wneud defnydd gwell o gontractau corfforaethol (pwrcasu) e.e. ynni, papur, defnydd swyddfa, dodrefn / Savings from making better use of corporate contracts (procurement) e.g. energy, paper, office supplies, furniture	170	170	170
Lleihau lefel o Salwch - Lleihau Costau athrawon llanw (tori premiwm 10%) / Reduce sickness level - reduce cost of supply teachers (cut the premium 10%)	100	50	100
Trawsnewid Gwasanaeth Ieuenctid : Youth Service Transformation	90	42	217
Cynyddu y prisiau at lefel awdurdodau eraill sef o £2.10 y diwrnod i £2.50 / Increase the price to the same level as other Authorities i.e. from £2.10 per day to £2.50	60	30	120
Codi pris trafndiaeth llai na 2 neu 3 milltir i adennill y gost yn llawn sef o £80 y flwyddyn i £465 / Increase the cost of transport for pupils who live within 2 or 3 miles to fully recover the cost i.e. from £80 per annum to £465	50	13	50
Cludo disgyblion ôl 16 yn ol i'r Ysgol parhaol o'i lleoliad olaf y dydd, yn hytrach nag adref / Transport Post 16 pupils back to their permanent School, rather than to their home	48	-	48
Lleihau ein cyfraniadau i'r mudiadau blynyddoedd cynnar / Reduce our contribution towards early years organisations	35	35	35
Lleihau cyfraniad at gostau rheoli cwmni Cynnal / Reduce contribution towards the management costs of Cynnal	30	30	30
Tori Cyfraniad tuag at y CBAC / Reduce contribution towards WJEC	20	20	20
Lleihau costau tuag at gwasanaeth cerdd William Mathias / Reduce costs towards William Mathias music service	7	7	7
Adolygu'r posibilrwydd ar gyfer lleihad mewn cyllidebau ysgolion naill ai drwy ostyngiad mewn costau cynorthwywyr addysgu neu drwy arbedion eraill i'r gyllideb ddirprwyedig ysgolion / To review the potential for a reduction in school budgets either through a reduction in teaching assistant costs or through other savings to the delegated schools budget	490	400	600

GWEITHRED / ACTION	Arbedion Tebygol / Probable Savings £'000	Isafswm Arbedion Posib / Minimum Potential Savings £'000	Uchafswm Arbedion Posib / Maximum Potential Savings £'000
Yn dilyn ail stwythuro / Following restructure	50	50	50
Yn dilyn ail stwythuro / Following restructure	50	50	50
Stopio creu a postio slip cyflog papur. Staff yn cael mynediad i system electronig (Amdanafi)/ Stop creating and printing paper payslips. Staff to have access to electronic system (My View)	21	21	21
Lleihau cyllideb papur trwy ddefnyddio papurau Pwyllgor electronig : Reduce the paper budget as a result of using electronic Committee papers	15	15	15
Dileu gyllideb sydd heb i ddefnyddio : Delete an unused budget	3	3	3
Lleihau y gyllideb : Reduce the budget	30	30	30
Adolygu y strwythur staffio ar draws y pump swyddogaeth ; Review the staffing structure across the five functions.	24	12	24
Adolygu y sefyllfa staffio : Review Staffing position	22	11	22
Codi lefel y gyllideb i gyd-fynd gyda'r gwir incwm : Raise the level of the budget to match the actual income	20	20	20
Lleihau Costau : Reduce Costs	10	-	10
Trosglwyddo Melin Llynon : Transfer Melin Llynon	40	-	40
Dod a'r cytundeb i ben : Terminate the agreement	13	-	13
Trosglwyddo y Llys a'r Cwrt : Transfer Beaumaris Gaol & Courthouse	6	-	6
Trawsnewid y Gwasanaeth Llyfrgelloedd : Library Service Transformation	30	30	45
Cynyddu y targed incwm : Increase Income Targets	35	35	35
Dileu y Gyllideb yn dilyn trosglwyddiad yr ased o'r Cyngor yn 2016 : Removal of Budget following the transfer of the asset from the Council in 2016	28	28	28
Lleihau oriau Glanhau yn y 3 canolfan / Reduce Cleaning hours at the 3 Centres.	10	10	10
Adolygu y sefyllfa staffio : Review the staffing position	6	6	6
Allanoli y Caffi yn Amlwch / Outsource the Café at Amlwch	5	-	5
Lleihau y Gyllideb : Reduce the Budget	2	2	2
Rhesymoli gwasanaethau dydd - Anabledau Dysgu/ Rationalisation of Day Services - Learning Disability	15	10	20

GWEITHRED / ACTION	Arbedion Tebygol / Probable Savings £'000	Isafswm Arbedion Posib / Minimum Potential Savings £'000	Uchafswm Arbedion Posib / Maximum Potential Savings £'000
Harmoneiddio ffioedd Telecare/ Harmonisation of Telecare fees	10	-	10
Datblygu gwasanaethau arbenigol yn Garreglwyd - arbedion o leoliadau allsirol/ Develop specialist services in Garreglwyd - savings from out-of-county placements	20	20	40
Adolygu trefniadau trafndiaeth gofal dydd/Review Day care transportation arrangements	15	10	20
Cynnydd mewn ffioedd Gofal cartref mewnol/ Increase in internal Home care fees	100	30	125
Prosiect Gofalwr Sengl/ Single Carer Project	75	35	75
Taliadau Uniongyrchol/ Direct Payments	50	25	50
Arbedion o fewn yr Uned Ddarparu/ Efficiency savings within the Provider Unit	50	25	50
Tynnu cyllideb sydd yn weddill ar gyfer y gwasanaeth Wardeiniad/ Remove remaining budget for Warden service	36	36	36
Adolygu contractau gwasanaethau dydd I glientau gyda anabledau dysgu/ Review of day services' contracts for clients with learning disabilities	21	10	21
Model gofal - Penucheldre/ Care model - Penucheldre	2	2	2
Lleihau lleoliadau preswyl/ Reduce residential places	150	63	250
Pecynnau cymorth canlyniadau gyda ffocws penodol - byw gyda chefnogaeth/ Outcome focused support packages - supported living			
Asesu opsiynau a'i gwireddu i unai allanoli neu rhesymoli / Assess options and implement to either outsource or rationalise	30	30	50
Increase Income Budget and reduce Repairs and Maintenance Budget	150	150	150
Allanoli Cyfleusterau Cyhoeddus a lleihau costau rhedeg y rhai sy'n cael i gadw / Outsourcing Public Conveniences and reduce the running costs of those that are kept	50	30	75
Adolygu trefniadau staffio / Review staffing arrangements	64	32	64
Lleihau'r gyllideb refeniw trwy defnyddio y gyllideb cyfalaf i sicrhau fod cyfanswm y gwariant yn cyrraedd yr isafswm sy angen/ Reduce the revenue budget by using the capital budget to ensure that the total expenditure reaches the minimum value required	50	50	50
Adolygu trefniadau staffio : Review staffing arrangements	50	25	50
Apwyntio swyddog i wneud gwaith cynnal a chadw cyffredinol yn hytrach na apwyntio contractwyr allanol / Appoint officer for general Repairs and Maintenance work, rather than to appoint an external contractor.	5	5	5
Lleihau y gyllideb 10% : Reduce the budget 10%	12	12	12

GWEITHRED / ACTION	Arbedion Tebygol / Probable Savings £'000	Isafswm Arbedion Posib / Minimum Potential Savings £'000	Uchafswm Arbedion Posib / Maximum Potential Savings £'000
Adolygu trefniadau glanhau y Pencadlus / Review Headquarters Cleaning arrangements	7	7	7
Lleihau cyllideb cyfleustodau / Reduction in Utilites budget	6	6	6
Arbedion cyffredinol ar y cytundeb Gwastraff / General saving on Waste Contract	6	6	6
Adolygu Patrôl Croesi ger Ysgolion / Review School Crossing Patrol	5	5	5
Lleihau Cyllideb Hawliau Tramwy Cyhoeddus / Reduce Public Rights of Way budget	5	5	5
Adolygu trefniadau gorfodi parcio / Review Parking Enforcment arrangements	5	-	5
Incwm drwy ymgymryd a gwaith Tystysgrifau Perfformiad Ynni / Income from undertaking Energy Performance Certificate work	19	19	19
Ffi am waith y Swyddog Tai Gwag / Fee for work undertaken by the Empty Homes Officer	11	11	11
Incwm o arolygu cyn eiddo cyngor / Income from assessing the repurchase of former council houses	7	7	7
Codi'r ffi gweinyddu Rhestr Aros Tai i Gymdeithasau Tai a'r Cyfrif Refeniw Tai / Increased fee for the Housing Register work to Housing Associations and the Housing Revenue Account	5	5	5
Dileu y gyllideb am swyddi gwag tu fewn i'r gwasanaeth / Delete the budget for vacant posts within the service	90	90	90
Terfynnu Les Ty William / End the Lease of Ty William	20	20	20
Arbedion costau Cyfryngau / Media Cost Savings	3	3	3
Dileu y Gyllideb - Dim angen ddim pellach / Removal of Budget - No longer required	3	3	3
Lleihau cyllideb costau teithio / Reduce travel budget	2	2	2
Lleihau costau trwy peidio cynhyrchu fersiwn papur / Reduce costs by not producing a paper copy	2	2	2
CYFANSWM / TOTAL	2,900	1,911	3,413